

Oslo. 3. mai 2019

Høringsinnspill

Høring: Folkehelsemeldinga. Gode liv i eit trygt samfunn

Meld. St. 19 (2018-2019)

Komité: Helse- og omsorgskomiteen

Innspill folkehelsemeldingen

Norsk Friluftsliv viser til vårt innspill av 30. sept. 2018 med forslag til HOD om en rekke gode helsefremmende tiltak som koster lite og gir stor økonomisk og helsemessig gevinst. Norges helseregnskap økte jfr SSB med 14,8 milliarder til 360 milliarder fra 2017 til 2018. Dette utgjør 67 770 kroner pr innbygger. En hovedandel skyldes livsstilssykdommer. Det er med andre ord et enormt helsemessig og økonomisk potensial som venter på å bli adressert.

Forskning viser gang på gang at tilretteleggelse for friluftsliv er en særdeles egnet måte å fremme fysisk aktivitet i hele befolkningen. Ikke bare er friluftsliv en kulturbærer og byr på opplevelser som binder oss tettere sammen, men er også en viktig bidragsyter for bedre integrering, folkehelse, sosial utjevning og likestilling.

Friluftsliv og nærmiljø er trukket frem som et godt tiltak i de første kapitlene i meldingen. Det er mange grunner til dette. Friluftsliv er den aktiviteten flest inaktive kan tenke seg å starte med, det er enkelt tilgjengelig og å gå tur krever lite utstyr, det er en egenorganisert aktivitet mange gjør, men ikke ofte nok i forhold til de nasjonale anbefalingene. Meldingen løfter fram overordnede mål og strategiske rammer for kommende handlingsplan for fysisk aktivitet. Men vi savner noen konkrete nye tiltak, og vi oppfordrer komiteen til å gi noen føringer for noen krafttak for den kommende handlingsplanen for fysisk aktivitet.

Det er en viktig verdi i samfunnet at alle får delta i sosiale fellesskap og aktiviteter. Tilbudet om å delta i fysisk aktivitet må være tilgjengelig for alle (både fysisk-, psykisk-, og økonomisk tilgjengelighet). For organisasjonene som legger til rette for fysisk aktivitet, er forutsigbarhet og gode rammevilkår viktig.

I lys av de begrensede rammer for høringsinnspill, foreslår vi her noen få områder hvor en god melding kan bli enda bedre med merknader fra komiteen:

Overordnet:

«Mange viktige helsefremmende tiltak blir ikke prioritert av kommunene selv om tiltakene har stor samfunnsøkonomisk gevinst. Komiteen ber derfor regjeringen se på sammenhengen mellom kostnader og gevinster ved helsefremmende tiltak, og styrke kommunenes incentiver til å iverksette tiltak.»

Aktivetsråd:

«Komiteen ber regjeringen fremme utprøving av modeller for aktivetsråd i kommunene. Aktivetsråd samler aktører i kommunene som tilbyr lavterskel og konkurransefri aktivitet. De skal fremme aktivitet i brede lag av befolkningen, fremme lokale anleggs- og aktivetsbehov for egenorganisert idrett og fysisk aktivitet, formidle kunnskap om aktivitetstilbud som fremmer tiltak for økt fysisk aktivitet, styrke kommunen i å iverksette tiltak og forvalte midler som kommer flere målgrupper til gode og styrke dialogen med og mellom ulike ressursmiljøer lokalt.»

Aktiv transport:

«Komiteen mener tilrettelegging for sykkel og gange der folk bor må styrkes. Det er stort helsepotensial i hverdagsaktiviteten og egen transport mellom dagens ulike gjøremål. Gode og trygge gang- og sykkelveier er helt sentralt, gjerne tydelig inndelt i gående og syklende del. De må være logisk plasserte for transport, og gjerne med kvaliteter som naturopplevelser, kulturminner, stillhet, belysning, skilting og praktisk sammenheng fra bolig til både arbeid, skole, fritid, aktivetsarenaer, skog og strand.

Komiteen mener også gjeninnføring av en kilometergodtgjørelse for sykkel kan ha en god helse- og miljøeffekt, særlig for kortere yrkestransporter.»

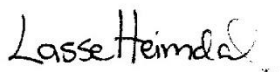
Skole og barnehage:

«Økt fysisk aktivitet i barnehage og skole er et av tiltakene ned særlig stor effekt for folkehelsen, og kan også bedre læringsmiljø og læringsresultater. Komiteen mener regjeringen bør styrke daglig aktivitet for alle i skolen, og gi pedagoger større kompetanse i å kombinere aktivitet, gjerne i natur, med kunnskapsformidling.»

Nærhet til gode turveier og turområder:

«Komiteen mener befolkningens avstand til nærmeste turveier og turområder fra bopel er en god indikator i kommunenes folkehelseprofil. Tilrettelegging av turveier og friluftsområder fremmer egenorganisert aktivitet. Informasjon om turveier og turområder bør også styrkes, for eksempel gjennom gratis applikasjoner.

Med hilsen
Norsk Friluftsliv

Lasse Heimdahl
generalsekretær